

Ataň Çanakkaledede näme gözleýärdi?!

Category: Edebi makalalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Ataň Çanakkaledede näme gözleýärdi?! ÇANAKKALE'DE DEDEN NE ARIYORDU?

Belleğim yanıltmıyorsa, sanırım 1995 yılıydı. Rahmetli Şair Dilaver Cebeci, kitabının editörlüğü yapmam için Esenköy'deki yazlığına davet etmişti. Yazlığa vardığımın ikinci günü yandaki komşu Ramazan Bey ziyarete geldi; tanıştık.

Ramazan Bey 60 yaşlarında hoş sohbet birisi. İlkokul mezunu. Mobilyalarda kullanılan kaplamaları üretiyor. Ama o aynı zamanda ilginç fikirler üreten bir yazar. Bursa'daki gazetelerde yazıyor.

Gençliğinde uzun süre Avustralya'da çalışmış. Bize Avustralya'yla ilgili öyle bir anısını aktardı ki; anıyı dinlerken kimi zaman güldük, kimi zaman öfkelenedik; kimi zaman da şaşkına döndük.

Anı şöyle: Ramazan Bey, Avustralya'da demir eritme yeri olan 'haddehane'de çalışmaya başlar. İşi, alev curcunası o devasa ocağa kürekle sürekli kömür atmaktır. İşini özenle yapmaktadır. Haddehanede çalışanlar arasında Türkiye'den gelen tek işçi kendisidir. Bu nedenle Türkiye'yi temsil ettiğini düşünerek çok daha dikkatli çalışmaktadır.

Ancak bir sorunu vardır. Bu sorun öyle bir sorun ki, nasıl çözeceğini bir türlü bilemez. Her sabah işe başladığı an, ustabaşı (şef) arkasına sessizce yaklaşıp küreğin tersiyle boynuna vurduğu gibi Ramazan Bey'i yere uzatmaktadır!

Çok ilginçtir; ustabaşı diğer işçilere değil kürekle vurmak, bir kötü söz bile söylememektedir. Ramazan Bey ikinci gün yine küreği yediğinde; "suçum nedir" diye sormak için yerden kalkıp ağzını açtığı anda daha güçlü bir kürek darbesiyle sersemleyerek tekrar düşer.

Ustabaşı her gün küreği vurduktan sonra hiçbir şey olmamış

gibi doğal ustabaşı-işçi davranışlarını sürdürür.

Ramazan Bey şaşkındır. Bu adam bu işkenceyi niçin yapmaktadır? İş dersen herkesten iyi çalışmaktadır, saygı dersen yine öyle.. Hele küreği vurduktan sonra hiçbir şey olmamış gibi davranmasına ne dersiniz? Bu soruların yanıtını bir türlü bulamaz. Onun için her sabah ensesine kürek yemek, sanki işinin bir parçası haline gelmiştir.

Öfkelenmez mi? Hem de nasıl! Öfke bir volkandır yüreğinde. O çelimsiz ustabaşını değil kürek, okkalı bir tokatla anında yere indirebilir.

Ancak, çok iyi bilir ki, Avustralya'da işten atılmayı sağlayan iki suç vardır: Birincisi hırsızlık, ikincisi kavgadır!

Kürekli geçen on günden sonra ustabaşının planını kavrar... "Bu adam beni tahrik ederek kendisine vurduracak, sonra da beni işten attıracak!" İşten atılması gelir aklına; içi burkulur. "Ama ben ne yaptım bu adama? Bu kin, bu dinmez öfke neden?" diye düşünmekten de kendisini alamaz.

İşten atılmak istemez. İstemez ancak kürek acısı da dayanılacak gibi değildir. Düşünür, taşınır sonunda kararını verir: Sonucu işten atılmak da olsa, bu adama bir ders verecektir. İşe başladığının, bir diğer deyişle 'kürek darbesi yediğinin' on beşinci günü sabahı ocağa kömür atmak için yine eline küreği alır. Ancak bu kez arkasından gelecek en küçük sese dikkat kesilir. Çok geçmez ustabaşının arkasına sessizce yaklaştığını hisseder. İşte o an yıldırım hızıyla dönüp ustabaşının ensesine elindeki kürekle öyle bir vurur ki, adam üç metre ileriye düşer!

Ertesi gün fabrika Genel Müdürü'nün odasına çağrıldığında, ustabaşının da orada olduğunu görür. Kafası sarılıdır. Yanında da tercüman durmaktadır...

Genel Müdür, Ramazan Bey'e ustabaşına niçin vurduğunu sorar. O da, işe başladığı günden beri her sabah kendisine kürekle vurduğunu, en sonunda dayanamayıp kendisinin de ona vurduğunu anlatır. Bu kez Genel Müdür ustabaşına döner, işçiye niçin vurduğunu sorar. Ustabaşının verdiği yanıt da, veriş biçimi de ilginçtir. Ağlamaklı bir ses tonuyla: "Sayın Genel Müdürüm bu Türkler benim dedemi Çanakkale Gelibolu'da öldürdüler. Ben

dedesiz büyüdüm” der.

Genel Müdür ‘doğru mu?’ diye Ramazan Bey’e sorduğunda, Ramazan Bey yanıt vermeden önce tercümana dönüp: “Bana bak tercüman, konuşmalarımı olduğu gibi aktaracaksın. Eğer bir kelimesini değişik söylersen, biz Gürcüler (Ramazan Bey Gürcü kökenli yurttaşımızdır) bu şehirde 7 kişiyiz bunun hesabını senden hemen sorarız” der. Sonra da Genel Müdüre döner, tane tane konuşur: “Sayın Genel Müdürüm, bunun dedesi eli silahlı olarak Gelibolu’da, Çanakkale’de ne arıyordu? Biz Türkler (Dikkat ediniz kendisini burada Türk olarak tanımlıyor) Avustralya’ya saldırmadık. Aksine Avustralyalılar İngiliz propagandasına ve parasına kandılar, sonra da gelip bizim vatanımıza saldırdılar. Biz Türkler de vatanımızı savunduk. Bunun dedesine özel bir düşmanlığımız yok. Dedesi vatanımızı ziyarete gelseydi ona Türk misafirperverliğini göstermekten mutlu olurduk. Ama onun dedesi elinde silahla, İngiliz buyruğunda benim ülkeme saldırdı” diyerek sözlerini tamamlar. Bu konuşma üzerine Genel Müdür ustabaşına döner ve “Türk işçisi doğru söylüyor. İngilizler bizleri gerçekten aldatarak savaşa sürdü.” der.

Bu sözleri dinleyen ustabaşının gözleri hayretten yuvasından fırlayacak gibidir. Şaşkındır. Bir süre Ramazan Bey’e bakar. Sonra başını yere indirerek yavaşça Ramazan Bey’e yaklaşır ve birden boyuna sarılır; onu bağrına basar; yalvararak özür diler.

Ertesi gün ustabaşı, Ramazan Bey’e haddehane dışında çok kolay bir görev verir. Böylece Ramazan Bey, Avustralya’da kaldığı süre içinde hiçbir işçiye nasip olmayan bir rahatlığı yaşar...

Bu anıdan çıkartacağımız çok şey var. Ama en önemlisi, Ramazan Bey’in soylu tavrıdır. Gürcü kökenli olduğu halde yabancıya ‘Ben Türk’üm’ deme erdemini göstermesidir. Kişisel çıkarının söz konusu olduğu o zor durumda “Çanakkale Savaşı ile bizim bir ilgimiz yok. Ben zaten Türk değilim” diyerek vatanına ihanet etmiyor; alnı öpülecek bir yiğitlikle Türk Milleti’nin onurlu bir üyesi olduğunu gururla belirtiyor.

Selam sana Ramazan Bey! İnanıyorum ki; kimi sözde politikacıların etnik ayrıştırma çabalarına karşın; Ramazan

Bey gibiler var oldukça, Türk Milleti'nin birlięini,
kardeřlięini kimse bozamayacak!

Mevlt Uluętekin YILMAZ

30 Nisan 2009 – Yeniçaę Gazetesi. Edebi makalalar